

Maandoverzicht no. 6 - 1970

(Tijdvak 1-6-1970 t/m 30-6-1970)

I N H O U D

No. 1.014.302

Blz.

I. Het Extremisme in Nederland

De CPN en de gemeenteraadsverkiezingen
van 3-6-1970

1

"Landelijk bedrijfsbureau" coördineert acties

7

II. De Internationale Communistische Beweging

Beknopt overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in de communistische beweging in de laatste weken

9

HET EXTREMISME IN NEDERLAND

De CPN en de gemeenteraadsverkiezingen van 3-6-1970.

Gemeten naar het aantal zetels dat werd behaald, hebben de gemeenteraadsverkiezingen een voor de CPN gunstig resultaat opgeleverd. De communistische raadsfracties werden in totaal met ongeveer 70 zetels versterkt. Onderstaand volgt een overzicht van de resultaten in de verschillende provincies.

Provincie Groningen

Ten opzichte van de raadsverkiezingen in 1966 heeft de CPN in vrijwel alle gemeenten in Groningen grote vooruitgang geboekt. Vergelijking met de PS-verkiezingen 1970 geeft in sommige gemeenten winst, in andere een gering verlies te zien.

Enkele opmerkelijke cijfers:

	GR '66	zetels	PS '70	GR '70	zetels
Beerta	51,6	6	57,3	60,9	7
Groningen	5,4	2	13,6	14,4	6
Hoogezand-Sappemeer	10,0	2	20,0	19,1	5
Oude Pekela	22,2	3	41,6	41,9	6

In een groot aantal Groningse gemeenten heeft de CPN momenteel de posities van 1946 benaderd of soms zelfs verbeterd.

Provincie Friesland

De CPN heeft in 11 van de 40 gemeenten aan de verkiezingen deelgenomen en behaalde een duidelijke winst ten opzichte van '66. Ook ten opzichte van de PS-verkiezingen '70 werd vooruitgang geboekt. Het aantal zetels is toegenomen van 8 in 1966 tot 14 in 1970. De huidige positie van de CPN in de Friese gemeenten komt ongeveer overeen met die, welke zij innam in 1949.

	GR '66	zetels	PS '70	GR '70	zetels
Heerenveen	9,2	2	11,6	13,3	3
Leeuwarden	2,3	0	3,6	3,5	1
Lemsterland	11,4	1	9,9	13,9	2
Ooststellingwerf	5,5	1	7,3	10,3	2
Opsterland	4,6	1	7,9	8,1	1
Smallingerland	4,6	1	5,8	7,0	2
Sneek	4,9	1	5,3	6,8	1
Weststellingwerf	5,9	1	6,6	9,8	2

Provincie Drente

In 10 van de ruim 30 gemeenten nam de CPN deel aan de verkiezingen. Het zeteltal steeg van 5 in 1966 tot 9 in 1970. In Emmen steeg het percentage opmerkelijk, namelijk van 6,7 in 1966 via 8,7 bij de PS-verkiezingen '70 tot 12,5% nu.

Provincie Overijssel

Behalve in Zwolle (2,3%; gelijk aan GR '66 en PS '70) is de partij in de 9 gemeenten (van de in totaal 54), waar zij deelnam enkele procenten vooruitgegaan, waardoor het totale aantal zetels in Overijssel van 10 op 13 komt. In Enschede bezet de CPN met 10,2% van de stemmen 4 raadszetels tegen 3 in 1966.

Provincie Gelderland

De CPN heeft in 14 van de ruim 100 gemeenten aan de verkiezingen deelgenomen. Aan de ene zetel, die de partij tot deze verkiezingen in Gelderland bezette, heeft zij er twee toegevoegd: één in Arnhem en één in Culemborg.

Provincie Utrecht

De CPN nam slechts aan de verkiezingen deel in Amersfoort, Baarn, Soest en Utrecht. In Amersfoort behield zij haar ene zetel; in de stad Utrecht kwam zij van 1 op 2 zetels.

Provincie Noord-Holland

In Noord-Holland is door de CPN een aanzienlijke vooruitgang geboekt ten opzichte van de raadsverkiezingen in 1966. Vergelijking met de PS-verkiezingen 1970, waarbij de CPN 9,9% van de stemmen behaalde, geeft eveneens in de meeste plaatsen vooruitgang te zien. Het aantal door communisten te bezetten raadszetels is gestegen van 49 in 1966 tot 70 nu.

De belangrijkste resultaten:

	GR '66	zetels	PS '70	GR '70	zetels
Amsterdam	13,1	6	17,5	17,1	8
Andijk	10,6	1	6,9	15,0	2
Beverwijk	6,4	1	6,6	9,0	2
Enkhuizen	5,3	1	5,9	15,5	2
Haarlem	4,5	1	5,7	6,6	2
Jisp	25,0	2	12,8	15,6	1
Koog aan de Zaan	24,8	3	24,0	33,1	4
Medemblik	8,9	1	10,4	15,3	2
Oostzaan	29,4	3	23,2	32,6	4
Wormerveer	16,2	2	16,5	21,3	3
Zaandam	14,5	4	16,8	20,1	7

In Koog aan de Zaan en Oostzaan is de CPN de grootste partij geworden.

Provincie Zuid-Holland

Ten opzichte van 1966 werd enige winst geboekt. Het aantal raadszetels komt van 9 op 15. De resultaten komen ongeveer overeen met die van de PS-verkiezingen 1970.

	GR '66	zetels	PS '70	GR '70	zetels
Ammerstol	18,7	1	10,2	11,3	1
Delft	4,0	1	4,0	4,9	2
Den Haag	2,9	1	3,7	3,8	2
Dordrecht	3,7	1	3,5	4,6	2
Heenvliet	17,3	1	8,9	9,2	0
Leiden	4,4	1	5,7	5,5	2
Rotterdam	5,5	2	6,5	6,8	3
Schiedam	4,6	1	5,6	6,6	2
Vlaardingen	2,5	0	3,3	3,5	1

Provincie Zeeland

De CPN nam slechts aan de verkiezingen deel in de gemeenten Middelburg en Vlissingen. Zij behaalde er geen zetels. In Vlissingen (2,2%) is het percentage sinds 1966 niet gewijzigd. In Middelburg steeg het percentage van 0,7% in 1966 tot 0,9% in 1970.

Provincie Noord-Brabant

In 7 gemeenten nam de CPN deel aan de verkiezingen. Zetels werden alleen behaald in Helmond (2) en Tilburg (1).

	GR '66	zetels	PS '70	GR '70	zetels
Helmond	3,5	1	8,1	7,7	2
Tilburg	1,2	0	2,7	2,4	1

Provincie Limburg

De CPN heeft in 12 gemeenten aan de verkiezingen deelgenomen en behaalde in totaal 8 zetels; 3 meer dan in 1966. Vergelijken met de PS-verkiezingen '70 moest de partij in de meeste plaatsen verlies incasseren.

	GR '66	zetels	PS '70	GR '70	zetels
Brunssum	4,9	1	7,0	4,3	1
Heerlen	6,0	2	7,7	8,3	3
Kerkrade	5,9	2	5,7	4,3	1
Maastricht	1,6	0	2,7	2,2	1
Nieuwenhagen (Lijst DOEK)	4,0	0	-	13,2	2

Rijnmond

Bij de verkiezingen voor de Rijnmondraad, welke tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen werden gehouden, behaalde de CPN 5,8 procent tegen 5,1% in 1966. De CPN zal nu 5 van de 81 te verdelen zetels bezetten.

De CPN laat zich in opgetogen bewoordingen uit over, wat zij in "De Waarheid" noemt, "de zware morele nederlaag van het kabinet De JONG". In een artikelenreeks van de hand van partijvoorzitter HOEKSTRA, wordt gewezen op het "aanzienlijke verlies", dat door "alle politieke formaties, die zich officieel baseren op de NAVO",

is geleden. "De opdoffer, die D'66 heeft gekregen is het "gevolg van de doelbewuste ontmaskering, die onze partij zich ten "bpzichte van D'66 ten doel stelde en de activiteit, die zij op dat "gebied heeft verricht."

De heer HOEKSTRA wijdde ook aandacht aan het grote absenteïsme, dat naar zijn mening "georganiseerd" is door diegenen, die de opkomstplicht "willens en wetens" hebben afgeschaft "om de "kiezers ver van de stembus weg te houden op het moment dat de reactie een werkelijk grote nederlaag vreest en hen naar gelieve met "haar propaganda-apparaat weer op te trommelen als dat voor haar "gunstig is en in haar kraam te pas komt". Om de reactie de mogelijkheid om "met het kiezerskorps te manipuleren" uit handen te slaan, pleitte de heer HOEKSTRA voor het houden van tweedaagse verkiezingen.

De kabouter-groepering wordt in de artikelenserie beschouwd als "een geraffineerde opzet van anti-communisme, waarmee vooral getracht werd op jonge en onervaren kiezers in te werken".

Hoewel de partij krachtens het behaalde aantal zetels in vele gemeenten aanspraak kan maken op wethouderszetels, is de vreugde over de verkiezingsuitslag binnen de partij niet onverdeeld. Met op de achtergrond de uitspraak van de heer De GROOT, geponeerd op het jongste partijcongres, dat stemmen, uitgebracht op de CPN, te beschouwen zijn als even zovele CPN-leden, is het verlies, dat de absolute cijfers te zien geven, moeilijk te incasieren. Daarbij komt, dat de CPN het gemiddelde percentage over het gehele land becijferd heeft op ongeveer 4,6%, hetgeen nog altijd ligt beneden de door de partij zo gevreesde, in West-Duitsland reeds ingevoerde, kiesdrempel van 5%.

Juist omdat de winst in de meeste gemeenten alleen maar procentueel is, heeft de partijleiding er bij districten en afdelingen op aangedrongen de beste kaderleden niet vast te zetten in vertegenwoordigende lichamen, maar deze in te zetten voor versterking van de organisatie. De taak behoort nu te zijn: "in kritische "geest de stand van zaken te onderzoeken en de behaalde successen "allereerst te gebruiken voor de versterking van de partij".

Posities in vertegenwoordigende lichamen komen voor de partij niet op de eerste plaats. Verkiezingsuitslagen dienen gezien te worden als een middel om vast te stellen in welk stadium van de strijd de partij zich momenteel bevindt of hoe groot haar invloed op de bevolking geworden is. Op de eerste plaats staat voor de partij de directe (buitenparlementaire) actie en de versterking van de organisatorische kracht van de partij.

Hoewel op het parlementaire werk niet de meeste nadruk valt, eist de CPN toch het recht op om, waar zij daarvoor in aanmerking komt, wethoudersfuncties te vervullen. Zij stelt zich bij haar aanspraken op het standpunt, dat het wethouderscollege een afspiegeling behoort te zijn van de wijze waarop de gemeenteraad is samengesteld. Het daaraan tegenovergestelde "programcollege" wordt door de CPN beschouwd als een poging "om de colleges van B. en W. los te maken van de raad en daarmee de rechten van de gekozen gemeenteraad aan te tasten". (De Waarheid" van 20-6-1970).

Bij de openbare onderhandelingen over de verdeling van de wethoudersportefeuilles in Amsterdam is gebleken, dat de CPN haar zinnen gezet heeft op het verkrijgen van een tweede wethouder. De voorzitter van de communistische fractie in de Amsterdamse gemeenteraad, de heer Van het SC, bracht naar voren dat de voorkeur van de CPN uitgaat naar de portefeuilles jeugd- en sportzaken en volksgezondheid (de portefeuille, die ook nu in handen is van een CPN-wethouder) en de portefeuille van sociale-, arbeidszaken en onderwijs.

Communisten in colleges van gedeputeerden

Op 3-6-1970 werden in de provinciale hoofdsteden de onderhandelingen gevoerd over de samenstelling van de colleges van gedeputeerden. De CPN kon, op grond van het aantal zetels in de Provinciale Staten in Groningen en Noord-Holland aanspraak maken op een gedeputeerde.

In Groningen werd dat de heer K.S. . De heer S is 43 jaar oud, oorspronkelijk van beroep machine bankwerker, en afkomstig uit een van oudsher communistisch milieu. In 1953 werd hij voor de CPN lid van de gemeenteraad te Beerta. Via de functies van districtsbestuurder en vrijgestelde, belast met propaganda-werkzaamheden in de agrarische sector, bracht hij het in 1958 tot lid

van het partijbestuur van de CPN. Zijn ideologische opleiding heeft de heer S' ontvangen te Moskou, waar hij gedurende één jaar een politiek-ideologische scholingscursus volgde aan de Hogere Partijschool. Sinds 1964, toen hij niet herkozen werd in het partijbestuur nadat hij in 1963 zelfkritiek had moeten oefenen inzake zijn falen bij het uitvoeren van een opdracht in de agrarische sector, staat de heer S' een beetje op een zijspoor. In verband met zijn functie als gedeputeerde heeft de heer S' het wethouderschap dat hij sedert 1966 vervult, moeten neerleggen (Art.39 Prov.wet).

In Noord-Holland doet de CPN haar intrede in het college van gedeputeerden in de persoon van mr M.D. PR . Mr PR , 55 jaar oud, was reeds voor 1940 lid van de CPN. In de partij is hij steeds wat op de achtergrond gebleven. In 1946 werd mr PR lid van zowel de gemeenteraad van Haarlem als de Provinciale Staten van Noord-Holland. Er is op hem enige malen ernstige kritiek uitgeoefend, omdat hij de partij-principes zou verwaarlozen en het contact met de massa zou hebben verloren. Mr PR heeft al sinds jaren de leiding van het communistische Bureau Rechtsbijstand te Haarlem en treedt op als adviseur van het partijbestuur in juridische zaken.

"Landelijk bedrijfsbureau" coördineert acties

Opvallend in de acties in het bedrijfsleven is de parallel, welke te trekken is tussen de bouwvakacties in de stad Groningen, in de Zaanstreek en te Amsterdam. Formeel worden in Groningen en de Zaanstreek slechts eisen gesteld om daar de CAO-lonen en -tarieven aangepast te krijgen aan het z.g. "Amsterdamse tarief", maar op de achtergrond staat de eis, welke ook in Amsterdam gesteld wordt: opname van de tarieven in de uurlonen. Een en ander zal leiden tot forse loonsverhogingen in de Zaanstreek en Groningen, wat van invloed zal zijn op loonbewegingen elders. De CPN profiteert hierbij van de gespannen situatie op de arbeidsmarkt, o.m. ontstaan door het wegtrekken van een aantal vakbekwame bouwvakarbeiders naar West-Duitsland, waar hogere lonen en toeslagen worden betaald."Actieleider" ME stelde op een vergadering in Groningen, sprekend over het opnemen van de bouwvak-toeslagen in de uurlonen: "Daar moet een landelijke actie van gemaakt worden."

Naast deze acties in de bouwvak vragen nog de aandacht: de petitionnementsactie tegen het wetsontwerp inzake de regeling van de werkstaking en de "CAO voor WSW-arbeiders". Deze beide onderwerpen worden door het "Landelijk Bedrijfsbureau" als urgent naar voren geschoven. Op 12 juni j.l. publiceerde het communistische dagblad "De Waarheid" een artikel getiteld "Duizenden arbeiders in verzet tegen anti-Stakingswet". Duidelijk blijkt uit het gepubliceerde, dat vooral leden van bouwwerkcommissies, actiecomité's, e.d. worden ingeschakeld bij het verzamelen van handtekeningen op de petitionnementslijsten.

Tenslotte blijkt uit het toezenden van ontwerp-manifesten en steunlijsten aan alle districten, dat ook de mogelijke sluiting van het VMF-bedrijf "Werkspoor-Utrecht" voor het "Landelijk Bedrijfsbureau" aanleiding was voor een landelijke actie, waarbij niet - zoals eerder - de eis "geen werker de poort uit" centraal gesteld werd, maar de nadruk werd gelegd op de eis: "Een vervangende uitkering moet er komen."

DE INTERNATIONALE COMMUNISTISCHE BEWEGING

Het Sino-Sowjetconflict lijkt geen stap dichterbij een oplossing te zijn gekomen sinds de grensbesprekingen in oktober vorig jaar in Peking een aanvang namen. Op 10 juni verklaarde premier KOSYGIN dat de Chinezen de onderhandelingen blijven saboteren niettegenstaande "alle Sowjetpogingen de impasse te doorbreken". Volgens een Reuterbericht uit Moskou zou China tot nu toe eenvoudig niet gereageerd hebben op een Sowjetvoorstel van drie maanden geleden om de sinds 1967 vacante ambassadepost in Peking weer te laten bezetten door CC-lid ST , die eind maart is ontheven van zijn functie als hoofd van de propaganda-afdeling van het CC/CPSU. En uit gezaghebbende diplomatieke kringen in Londen is vernomen dat de Chinezen het aanbod van een zeer grote Sowjetlening zonder meer van de hand hebben gewezen.

Het enige winstpunt van het zich voortslepende Sino-Sowjet-overleg schijnt te bestaan in een zekere consolidatie van de status quo, waardoor de vorig jaar nog zo acute oorlogsdreiging voorlopig bezworen lijkt.

In de Sowjet-Unie is de afgelopen maand niets meer naar buiten gebleken van een mogelijke machtsstrijd, waarop hardnekkige geruchten en ook wel concrete aanwijzingen eerder dit jaar duiden. Deze uiterlijke rust werd bevestigd tijdens de campagne rond de "verkiezingen" voor de Opperste Sowjet op 14 juni, die zonder enige verrassing zijn verlopen. De algemene opinie is, dat als er al sprake is van een zekere machtsverschuiving deze is uitgevallen ten gunste van partijleider BREZHNEV, die zich momenteel meer dan ooit als de "primus inter pares" doet gelden. Als de lijn van BREZHNEV zich op het voor dit najaar aangekondigde 24ste CPSU-congres metterdaad zal doorzetten, zal dit hoogstwaarschijnlijk betekenen dat voor de nabije toekomst de bestaande methoden, inclusief de voorzichtige hervormingsexperimenten op economisch gebied, consequenter en vooral strenger zullen worden doorgevoerd.

Naar het zich laat aanzien zal de Sowjet-leiding bij het hanteren van een hardere discipline rekening moeten houden met

toenemende weerstanden. Hoewel de ondergrondse verzetsbeweging zich vooralsnog schijnt te beperken tot kleine groepen non-conformisten uit de intelligentsia, nationale minderheden en dergelijke en de invloed ervan zeker niet mag worden overschat, laat zich o.a. uit de kwaliteit en de spreiding van de illegale "samizdat"-publicaties*) toch wel afleiden dat deze beweging gestaag aan betekenis wint en zich steeds beter organiseert. Dat zij zich bovendien steeds minder laat intimideren door de voortgaande repressieve maatregelen, heeft onder meer het onvervaarde gedrag van de uiterst kritische Sowjet-auteur AM. uit- gewezen, die - eigenlijk nog veel later dan verwacht - eind mei voor onbepaalde tijd onder arrest werd gesteld.

In juni manifesteerde zich in de Sowjetrussische contestatie een nieuwe, belangrijke ontwikkeling, toen zich namelijk naar aanleiding van een concreet geval in het koor van het clandestiene protest de gezaghebbende stem voegde van de zg. "loyale oppositie". Deze aanduiding slaat op een groep prominenten uit de geprivilegerde kringen van wetenschap, die - zoals de atoomgeleerde SACHAROW - in open brieven of anderszins steeds frequenter getuigenis afleggen van hun ontevredenheid met het systeem, maar niettemin daarin blijven werken om van binnenuit te kunnen hervormen. Aanleiding voor het gezamenlijk protest was de onvrijwillige opneming in een krankzinnigengesticht van de vermaarde Sowjetbioloog Zhores ME. , die in recente jaren niet alleen definitief heeft afgerekend met de onder STALIN en CHROESTSJOW gedogmatiseerde genetica van de charlatan LY: , maar ook in woord en geschrift is opgekomen voor grotere vrijheid van beweging en informatie voor de Sowjetburgers. Het feit dat de clandestiene en "loyale" oppositie elkaar hebben gevonden in een indrukwekkende protestactie tegen deze opzienbarende detentie, heeft vermoedelijk zoveel indruk op de autoriteiten gemaakt, dat ME. als gevolg daarvan binnen drie weken weer in vrijheid werd gesteld - een ongehoord precedent, dat wel eens bepalend zou kunnen zijn voor het toekomstig verzet in de Sowjet-Unie.

*) "samizdat" = "zelf-uitgave", verboden publicaties, die volgens een ondergronds systeem worden vermenigvuldigd en verspreid.

In Tsjechoslowakije worden intussen korte metten gemaakt met de "rechts-opportunistische en anti-socialistische" dissidenten uit de wereld van onderwijs, kunst en wetenschap. Nu de situatie in het partij- en overheidsapparaat min of meer "geconsolideerd" is, tracht men door allerlei pressiemiddelen en grootscheepse zuiveringen in sociale, culturele en wetenschappelijke instellingen en organisaties weer volledige controle te krijgen op heel het maatschappelijk leven. Men krijgt sterk de indruk, dat HUSAK en zijn gematigde medestanders in dit "normaliseringsproces" steeds meer het initiatief moeten overlaten aan de conservatieve ultra's.

Dat het CC-plenum op 25 juni het voorstel goedkeurde om Aleksander DUBCEK van zijn ambassadepost in Turkije te ontheffen en uit de partij te stoten, kan als een persoonlijke nederlaag voor de huidige partijleider worden beschouwd. Daar HUSAK zich blijkens het in mei geratificeerde "vriendschapsverdrag" bereid heeft getoond zich geheel naar Sowjetwensen te schikken, lijkt het evenwel voorspands voor het Kremlin weinig opportuun hem voor een nog conservatievere zetbaas in te ruilen.

Roemenië heeft thans eindelijk ingestemd met de vernieuwing van het Sowjet-Roemeense vriendschapsverdrag, die reeds jaren op zich liet wachten maar steeds werd uitgesteld. De Roemeense partij en regering hebben CPSU-leider BREZHNEV voor begin juli naar Boekarest uitgenodigd om het nieuwe verdrag te ondertekenen, waarvan de tekst volgens Roemeense verklaringen reeds twee jaar geleden zou zijn opgesteld, d.w.z. nog voor de invasie in Tsjechoslowakije. De grote vraag is echter of en in hoeverre de Roemenen in het veranderde politieke klimaat en ook onder druk van de katastrofale gevolgen van de huidige overstromingen toch niet tegemoet zullen moeten komen aan bepaalde Sowjetverlangens, zoals die ten volle zijn gehonoreerd in het nieuwe Sowjet-Tsjechoslowaakse verdrag. De Roemeense leiders wekken niet de indruk aan de op hen uitgeoefende pressie te willen toegeven en zij zullen in deze houding slechts gestijfd zijn door de ostentatieve solidariteitsverklaringen, die zij deze maand opnieuw van Chinese zijde ontvingen. Op 11 juni werd namelijk een Roemeense

delegatie in Peking door premier TSJOE EN-LAI nog eens "krachtige en blijvende steun" toegezegd bij de verdediging van de nationale onafhankelijkheid binnen het communistische kamp.

De Westeuropese CP-en lijken zich over het geheel genomen met meer of minder overtuiging aan te passen aan de sinds vorig jaar hernieuwde Sowjet-aandrang tot grotere discipline in de communistische wereldbeweging. In elk geval hoeden zij zich er in het algemeen wel voor nodeloos met Moskou in discussie te treden. Toch ontbrak een kritische noot ook deze maand niet. De Italiaanse partijleider LO sprak publiekelijk zijn leedwezen uit over het partijroyement van DUBCEK en riep in dat verband de Sowjet-Unie op de onafhankelijkheid van alle staten en partijen te eerbiedigen. Het Britse communistische dagblad "Morning Star" betreurde eveneens de uitstoting van de voormalige Tsjechoslowaakse partijchef, "die vele jaren heeft gewijd aan de partij en de zaak van het socialisme en aan de bestrijding van de deformatie daarvan onder het be-" "wind van NOVOTNY".

De CP-Oostenrijk, die sinds de invasie in Tsjechoslowakije verscheurd werd door interne meningsverschillen, is tijdens haar 21e congres eind mei weer geheel in orthodox vaarwater gemanvreerd. Dit sprak zonneklaar uit de begin juni bekend geworden samenstelling van het nieuwgekozen CC.

Van de 27 CC-leden, die in oktober vorig jaar protesteerden tegen de uitstoting van de "liberale" partij-intellectueel Ernst FI en een openbare discussie eisten over deze kwestie in de partijpers, keerden er slechts twee terug in het nieuwe CC. Ook de in het verleden afwijkende meningen verkondigende partijpers is weer in het gareel. Illustratief in dit verband is de benoeming van Hans K tot hoofdredacteur van het partijdagblad "Volksstimme". Vóór deze benoeming leidde K het redactieteam dat ervoor gezorgd heeft, dat het theoretische partijorgaan "Weg und Ziel" weer terugkeerde op het conservatieve spoor, waarvan het was afgedwaald onder leiding van FI -medestander Franz MA.

Duidelijker nog komt de koerswijziging, die de CPO sinds de augustus-invasie heeft ondergaan, tot uitdrukking in een aantal

uitspraken van de door het congres als partijvoorzitter herkozen Franz MU . Wees hij op 19 september 1968 in "Volksstimme" de invasie op "principiële gronden" af, in januari 1969 al stelde hij op het 20e partijcongres er niet aan te twijfelen dat deze actie was voortgekomen uit "bezorgdheid voor het lot van het socialisme". In november 1969 ging hij op het 8e CC-plenum een stap verder toen hij sprak over "het optreden van negatieve verschijnselen bij de tenuitvoerlegging van de post-januari politiek, waaraan de nieuwe Tsjechoslowaakse leiding niet het hoofd kon bieden door gebrek aan eenheid en samenwerking". Op 23 februari van dit jaar deelde hij op een persconferentie mee dat de CPO zich nog wel "kritisch" opstelde t.a.v. de invasie, maar "dat deze nodig was geweest om contra-revolutionaire activiteiten in het land te onderdrukken". Voorts stelde hij dat de CPO nooit een positie zou innemen, die zou kunnen leiden tot een breuk met de CPSU. In mei 1970 preees hij tijdens een congres van de Oostenrijkse communistische jeugdorganisatie de Sowjet-Unie om haar "vreedzame politiek", terwijl hij zich op 5 juni in "Volksstimme" volledig conformeerde aan het regiem-HUSAK, toen hij zei te geloven dat de Tsjechoslowaakse leiding gelijk heeft als zij stelt dat "de post-januari politiek van DUBCEK c.s. negatieve elementen bevatte, die moeten worden overwonnen". Deze koersverandering en de daarbij optredende moeilijkheden hebben de CPO overigens geen goed gedaan. Bij de gemeenteraadsverkiezingen in april 1969 en de parlamentsverkiezingen in maart 1970 bleek de partij-aanhang vergeleken met voorgaande stembusuitslagen vrijwel gedecimeerd te zijn.